

ESPD – kako ga propisati i kako ga popuniti?

Piše: Marijana Šperanda, dipl.oec.

travanj 2017.

Od stupanja na snagu novog Zakona o javnoj nabavi (u daljnjem tekstu zakona), tema koja izaziva najviše nedoumica u ovom području je vezana uz ispravno popunjavanje ESPD obrasca. Kako bi se gospodarski subjekti lakše snašli pri popunjavanju obrasca, posebno je važno da naručitelji točno odrede i propišu način njegova popunjavanja.

Europska komisija je 5. siječnja 2016. usvojila Provedbenu uredbu (EU) 2016/7 o utvrđivanju standardnog obrasca za europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi (u daljnjem tekstu: ESPD). Pravni temelj za primjenu ESPD-a u postupku javne nabave utvrđen je člankom 59. Direktive 2014/24/EU u javnoj nabavi, a koja propisuje da su u vrijeme dostavljanja zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda, javni naručitelji dužni prihvatiti ESPD, kojom se potvrđuje da se gospodarski subjekt ne nalazi u jednoj od situacija u kojoj se isključuje ili se može isključiti, te da ispunjava kriterije za odabir ili ispunjava, prema potrebi, objektivna pravila i kriterije koji su određeni člankom 65. iste Direktive.

Svrha novih pravila se ogleda u:

- transparentnim nabavnim procedurama
- učinkovitom upravljanju, te posebno ključnim
- smanjenjem administrativnog opterećenja naručitelja i ponuditelja, a posebno malog i srednjeg poduzetništva.

U biti, 3 su osnovna cilja: POJEDNOSTAVLJENJE, FLEKSIBILNOST I PRAVNA SIGURNOST. ESPD, u tom smislu, predstavlja ključni element nastojanja ostvarenja tih ciljeva.

Neke od namjena EPD-a su:

- omogućiti povećanje prekograničnog sudjelovanja u postupcima javne nabave
- zamijeniti razne neujednačene nacionalne osobne izjave s jednim standardnim obrascem koji je utvrđen na europskoj razini, i koji je dostupan na svim službenim jezicima EU, tako da ESPD djeluje kao „poslovna putovnica“ u postupcima javne nabave u EU.

Formalno, ESPD predstavlja izjavu ponuditelja o **vlastitoj prikladnosti, financijskom stanju i sposobnostima, a koja služi kao preliminarni dokaz u svim postupcima javne nabave.** I to za male i velike vrijednosti, prema zakonu.

ESPD se daje u obliku službene izjave gospodarskog subjekta da nema relevantnih osnova za isključenje, odnosno da je odgovarajući kriterij za odabir ispunjen, te pruža relevantne informacije koje zahtijeva javni naručitelj u tu svrhu.

Ukoliko je primjenjivo, u ESPD-u gospodarski subjekt navodi tijelo javne vlasti ili treću stranu odgovornu za uspostavu popratnog dokumenta, te sadrži službenu izjavu da će GS, na zahtjev i bez odlaganja, moći dostaviti te popratne dokumente.

S obzirom da je ESPD izjava gospodarskog subjekta koja služi kao PRELIMINARNI DOKAZ, naručitelj je obavezan, prije donošenja odluke od odabiru u postupku javne nabave velike vrijednosti, a u postupcima male vrijednosti može, dakle nije obavezan, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u primjerenom roku, ne kraćem od 5 dana, dostavi ažurne popratne dokumente, radi provjere okolnosti navedenih u ESPD-u.

No, što je točno AŽURNI POPRATNI DOKUMENT?

To je svaki dokument u kojem su sadržani podaci važeći te odgovaraju stvarnom činjeničnom stanju u trenutku dostave naručitelju te dokazuju ono što je gospodarski subjekt naveo u ESPD-u. Dakle, kako naručitelj po novom Zakonu ne propisuje starost dokumenata, ponuditelj treba voditi računa da dostavljeni dokumenti budu istiniti i važeći u trenutku dostave naručitelju.

Ako javni naručitelj može dobiti popratne dokumente izravno, pristupanjem određenoj besplatnoj bazi podataka, ESPD mora sadržavati i podatke koji su potrebni u tu svrhu, kao što su internetska adresa baze podataka, svi identifikacijski podaci i, prema potrebi, izjava o pristanku.

ESPD obrazac je dostupan u 2 varijante: na web stranici Europske komisije, u xml. formatu, kao online alat za popunjavanje, te u word formatu, koji se može preuzeti na web stranici Uprave za sustav javne nabave, te koja za sada i preporučuje korištenje upravo word obrasca.

Na stranici EU, kao ESPD online alat u xml. formatu, kreira se novi obrazac od strane naručitelja, odnosno učitava postojeći obrazac od strane ponuditelja koji bi ga trebao popuniti u istom formatu. Punu svrhu ovaj online alat će postići integracijom s EOJN, i to najkasnije do 18. travnja 2018. godine.

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/esp/efilter?lang=hr>

Novi Zakon propisuje obvezu gospodarskog subjekta da dostavi ESPD obrazac uz svoju ponudu, te obvezu naručitelja da ga prihvati. Ukoliko se gospodarski subjekt oslanja na sposobnost drugog subjekta, obavezan je u ponudi ili zahtjevu za sudjelovanje dostaviti zaseban ESPD obrazac i za tog subjekta. Drugim riječima, u ponudi će biti najmanje onoliko obrazaca koliko različitih gospodarskih subjekata sudjeluje u ponudi, bez obzira na njihovu ulogu u toj ponudi, dakle, svi članovi zajednice gospodarskih subjekata, svi podugovaratelji, te svi subjekti koji daju svoje resurse na raspolaganje.

Kako se koristi ESPD?

Spomenuli smo da ESPD koristi naručiteljima i ponuditeljima.

NARUČITELJ koristi ESPD na način da definira osnove za isključenje i kriterije za odabir koje želi koristiti u tom postupku nabave, te ih ponuditeljima daje na strukturiran način, nakon čega ESPD obrazac prilaže uz dokumentaciju o nabavi.

Sve ostale dijelove ESPD obrasca popunjava gospodarski subjekt, i to prema zahtjevima naručitelja iz dokumentacije o nabavi.

Vežano uz II. dio. obrasca, ponuditelj unosi podatke o sebi, odnosno svaki gospodarski subjekt koji sudjeluje u ponudi upisuje svoje kontakt podatke. Jedan od obveznih podataka je - svrstava li se gospodarski subjekt u mikro, malo ili srednje poduzeće. Ova informacije služi isključivo u statističke svrhe koje prikuplja EK na razini zemalja članica. Ukoliko je primjenjivo za konkretni postupak nabave, odnosno ako je naručitelj to predvidio dokumentacijom o nabavi, ponuditelj označava pripada li zaštićenoj radionici, u slučaju rezerviranih ugovora, te ako da, koliki je postotak radnika s invaliditetom. Dakle, u II. dijelu popunjavaju se podaci o gospodarskom subjektu, te kontakt osobama, kako obrazac predviđa. U dijelu gdje se traži „porezni broj”, upisuje se OIB broj, MB može ili ne mora.

Opće informacije:	Odgovor:
Je li gospodarski subjekt <u>mikropoduzeće</u> , malo ili srednje poduzeće?	☒ Da ☐ Ne

Što se tiče označavanja veličine poduzeća, EK je dala preporuku gdje se svrstati, ovisno o broju zaposlenih i godišnjem prometu.

Preporuka EK o definiciji veličine poduzeća:

MIKROPODUZEĆE = manje od 10 zaposlenih, s godišnjim prometom manjim od 2 mil EUR

MALO PODUZEĆE = manje od 50 zaposlenih, s godišnjim prometom manjim od 10 mil EUR

SREDNJE PODUZEĆE = manje od 250 zaposlenih, s godišnjim prometom manjim od 50 mil EUR ili bilancom manjom od 43 mil EUR

Tako npr., ako poduzeće ima između 10 i 50 zaposlenih, te godišnji promet između 2 i 10 mil EUR, označava se da pripada u malo poduzeće, itd.

Podaci o rezerviranoj nabavi popunjavaju se samo u slučaju da je naručitelj dokumentacijom predvidio ovu mogućnost. Ako nije primjenjivo za postupak nabave, ovaj dio ostavlja se praznim.

Ako je primjenjivo, je li gospodarski subjekt upisan u službeni popis odobrenih gospodarskih subjekata ili ima jednakovrijednu potvrdu (npr. u skladu s nacionalnim (pre)kvalifikacijskim sustavom)?	☐ Da ☐ Ne ☐ Nije primjenjivo
--	---

U dijelu obrasca koji je vezan uz podatke o gospodarskom subjektu,

- G.s. popunjava ovaj dio samo ako je naručitelj dokumentacijom propisao, odnosno u slučaju kada ponuditelj mora dokazati postojanje upisa u određene registre (npr. upis u HALMED bazu medicinskih proizvoda).
- Ukoliko naručitelj traži upis u određeni popis od g.s., trebao bi u dokumentaciji navesti koji dio obrasca g.s. mora popuniti!
- Ako nije primjenjivo za postupak nabave, ovaj dio ostavlja se praznim.

naručitelj može predvidjeti da ponuditelj bude upisan u službeni popis odobrenih gospodarskih subjekata. Ovaj dio se u praksi

pokazao dosta zbunjujućim. Ovaj dio se može odnositi na neke predmete nabave gdje je to primjenjivo, odnosno gdje zaista postoji neki službeni popis gospodarskih subjekata, te ako taj podatak nije vezan uz neki drugi dio ESPD obrasca, poput poslovne sposobnosti. Ponuditelj ovaj dio označava samo ako je naručitelj to dokumentacijom propisao.

Ako se dokumentacijom ipak traži popunjavanje ovog dijela, te ako je odgovor gospodarskog subjekta „Da”, obvezno se popunjava i idući dio, pod točkom a) te pod točkom b) ako postoji link na određenu elektroničku dokumentaciju ili sl.

Oblik sudjelovanja:	Odgovor:
Sudjeluje li gospodarski subjekt u postupku nabave zajedno s drugim gospodarskim subjektima ¹¹ ?	☒ Da ☐ Ne
Ako je odgovor da, osigurajte da ostali subjekti dostave zaseban obrazac ESPD-a.	
Ako je odgovor da: a) navedite ulogu gospodarskog subjekta u skupini (voditelj, odgovoran za određene zadatke...): b) navedite ostale gospodarske subjekte koji sudjeluju u postupku nabave: c) ako je primjenjivo, navedite naziv skupine koja sudjeluje:	a): [voditelj zajednice gospodarskih subjekata . ovlašten za komunikaciju s naručiteljem] b): [Mali obrt, Zagreb] c): [zajednica gospodarskih subjekata, naziv nije primjenjiv]

Idući traženi podatak u dijelu II. obrasca je podatak sudjeluje li gospodarski subjekt u postupku nabave zajedno s drugim subjektom, dakle u zajednici gospodarskih subjekata.

Ako 2 ili više gospodarskih subjekata zajednički sudjeluju u ponudi, svaki gospodarski subjekt

koji sudjeluje mora dostaviti zaseban ESPD obrazac s popunjenim svim relevantnim informacijama.

Ako je odgovor na prethodno pitanje „Da”, odnosno ako ponudu podnosi zajednica, potrebno je navesti podatke o svim članovima zajednice, kako se traži ESPD obrascem. Ako je odgovor „Ne”, ovaj dio se ostavlja praznim.

Ako je postupak podijeljen na grupe, ponuditelj upisuje za koje grupe daje ponudu.

Ako se kriteriji za odabir, odnosno uvjeti sposobnosti, razlikuju po grupama predmeta nabave, ponuditelj mora voditi računa da za grupe koje se razlikuju po kriterijima dostavi zaseban ESPD obrazac u kojem će popuniti relevantne podatke. Ako su kriteriji za sve grupe isti, dovoljno je dostaviti jedan obrazac za sve grupe, uz navođenje svih grupa za koje se ponuda dostavlja.

Ako ponuditelj za konkretni postupak nabave ovlasti druge osobe za njegovo zastupanje, npr. po punomoći, u dijelu II. B. obrasca upisuju se relevantni podaci o tome, kao što su funkcija osobe, oblik, opseg i svrha zastupanja, i ostalo.

U II. dijelu također je potrebno navesti oslanja li se **gospodarski subjekt ili zajednica gospodarskih subjekata na druge subjekte u svrhu ispunjenja kriterija za odabir iz dijela IV. ili dijela V. obrasca.**

Ukoliko se ponuditelj oslanja na drugog subjekta, bilo da je riječ o podugovaratelju ili drugom gospodarskom subjektu, označava „Da” i obvezan je dostaviti zaseban ESPD obrazac i za tog ili te gospodarske subjekte.

*Ako je odgovor da, dostavite zaseban obrazac ESPD-a u kojem su navedeni podaci zatraženi u odjeljcima A i B ovog dijela i u dijelu III. za svaki od predmetnih subjekata, koji su ispravno popunili i potpisali predmetni subjekt.
Napominje se da se trebaju navesti i svi uključeni tehnički stručnjaci ili tehnička tijela koja ne pripadaju izravno gospodarskom subjektu, posebno ona odgovorna za kontrolu kvalitete i, u slučaju ugovora o javnim radovima, tehnički stručnjaci ili tehnička tijela koje gospodarski subjekt može zatražiti da izvedu radove.
Ako je to relevantno za posebnu sposobnost ili sposobnosti na koje se oslanja gospodarski subjekt, navedite podatke u dijelovima IV. i V. za svaki predmetni subjekt².*

U pojedinim dijelovima ESPD obrasca, označenim sivom bojom, daje se objašnjenje

ponuditelju o načinu popunjavanja obrasca.

Tako se u ovom dijelu objašnjava da, ukoliko bi odgovor ponuditelja na prethodno pitanje o oslanjanju bio „Da”, potrebno je dostaviti zaseban ESPD obrazac s popunjenim relevantnim dijelovima.

Svakako se preporuča naručiteljima da u dokumentaciji o nabavi **opišu zahtjeve vezane uz ispunjavanje ESPD obrasca u slučaju da se ponuditelj oslanja na sposobnost drugih gospodarskih subjekata, te posebno dijelove obrasca koji su obvezni za popunjavanje od strane subjekta koji ustupa svoje resurse!**

Kao zadnji podatak u II. dijelu ESPD-a, ponuditelj označava namjerava li dio ugovora dati u podugovor trećim osobama, i to bez oslanjanja na njihove resurse. Uz to, potrebno je i navesti podugovaratelje.

Također se preporuča naručitelju da u dokumentaciji o nabavi opiše zahtjeve vezane uz ispunjavanje ESPD obrasca za podugovaratelje koji će izvršavati dio predmeta nabave, ali na čije se resurse gospodarski subjekt ne oslanja.

Člankom 57. stavkom 1. Direktive 2014/24/EU utvrđene su sljedeće osnove za isključenje:

1. *sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji¹³;*
2. *korupcija¹⁴;*
3. *prijevare¹⁵;*
4. *teroristička kaznena djela ili kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima¹⁶;*
5. *pranje novca ili financiranje terorizma¹⁷;*
6. *dječji rad i drugi oblici trgovanja ljudima¹⁸.*

III. dio ESPD obrasca odnosi se na kriterije za kvalitativni odabir, odnosno osnove za isključenje.

Dio A. u ovom dijelu

propisuje **osnove za isključenje po pitanju kažnjavanosti**, i to u skladu s člankom 57. Direktive, a kako su detaljno propisani člankom 251. zakona. Ove osnove za isključenje su obvezne, te će ponuditelj tako uvijek morati popuniti ovaj dio obrasca, te drugi gospodarski subjekti u skladu s odredbama dokumentacije o nabavi.

Popunjavajući dio vezan uz osnove povezane s kaznenim presudama, ponuditelj mora voditi računa da u isto uključi sve osobe koje ga zastupaju, te sve osobe koje su članovi njegova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela ili koje u njemu imaju ovlast zastupanja ili donošenja odluka. Uobičajeno su to osobe koje su navedene u sudskom registru, što se lako može provjeriti.

Na pitanje „je li osoba osuđena pravomoćnom presudom iz jednog od prethodno navedenih razloga...” ponuditelj upisuje „Ne” - ako je to točno. Ako bi odgovor na to pitanje bio „Da”, ponuditelj navodi podatke o **datumu presude, razloge, tko je osuđen, razdoblje isključenja, konkretne točke presude i ostale tražene podatke.**

Naručitelj može i sam utvrditi ili provjeriti postoje li osnove za isključenje za tog subjekta, odnosno osobu u tom subjektu. Iznimno, naručitelj može odustati od isključenja tog subjekta iz razloga zaštite javnog interesa.

Novi zakon o javnoj nabavi donosi i jednu novinu koja se odnosi na „SAMOKORIGIRANJE“.

Naime, ako postoji pravomoćna presuda, i gospodarski subjekt bi zbog toga trebao biti isključen iz postupka javne nabave, zakon mu dopušta samokorigiranje, odnosno dopušta mu se da dokaže svoju pouzdanost bez obzira na postojanje relevantne osnove za isključenje.

U tom smislu, naručitelju dostavlja dokaze o mjerama koje je poduzeo, a koje moraju biti dovoljne, kako bi dokazao svoju pouzdanost. Ako naručitelj smatra da su poduzete mjere dovoljne, neće ga isključiti iz postupka nabave. Poduzimanje mjera gospodarski subjekt dokazuje na slijedeće načine:

1. **plaćanjem naknade štete** ili poduzimanjem drugih odgovarajućih mjera u cilju plaćanja naknade štete
2. **aktivnom suradnjom s nadležnim istražnim tijelima** radi potpunog razjašnjenja činjenica i okolnosti u vezi s kaznenim djelom ili propustom
3. **odgovarajućim tehničkim, organizacijskim i kadrovskim mjerama radi sprječavanja daljnjih kaznenih djela ili propusta.**

Plaćanje poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje:	Odgovor:
Je li gospodarski subjekt ispunio sve svoje obveze plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u zemlji u kojoj ima poslovni nastan i u državi članici javnog naručitelja ili naručitelja ako se razlikuje od zemlje poslovnog nastana?	☒ Da ☐ Ne

U dijelu III. B. obrasca ponuditelj odgovara na pitanje je li ispunio sve svoje obveze plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje

temeljem članka 252. zakona.

Odgovor bi uobičajeno trebao biti „Da“.

Ako bi pak odgovor bio „Ne“, ponuditelj navodi informacije tražene ESPD obrascem, i to posebno za poreze i posebno za socijalne doprinose: o kojoj je državi riječ, kojem iznosu, je li povreda obveze utvrđena sudskom ili upravnom odlukom ili drugačije, i druge tražene podatke i pojedinosti. Iznimno, naručitelj **neće isključiti gospodarskog subjekta iz postupka javne nabave ako mu sukladno posebnom propisu plaćanje obveza nije dopušteno, ili mu je odobrena odgoda plaćanja.** Također može odustati od isključenja zbog bitnih zahtjeva koji se odnose na javni interes kao što je javno zdravlje ili zaštita okoliša.

U dijelu III. C. ESPD obrasca propisuju se neobvezne osnove za isključenje, i to prema članku 254. zakona koji predviđa 9 mogućih osnova:

1. povrede radnog i socijalnog prava,
2. prava okoliša;
3. stečaj, insolventnost, likvidacija;
4. težak profesionalni propust;
5. zabranjeni sporazum;
6. sukob interesa;
7. narušavanje tržišnog natjecanja;

- 8. prethodni raskid ugovora;
- 9. nepoštena prednost, krive informacije

Ove osnove za isključenje naručitelj MOŽE propisati dokumentacijom, te ukoliko propiše, određuje koju točku ESPD-a ponuditelj u tu svrhu mora popuniti. I u ovom dijelu dopuštena je mogućnost samokorigiranja.

C: OSNOVE POVEZANE S INSOLVENTNOSCU, SUKOBIMA INTERESA ILI POSLOVNIM PREKRŠAJEM

<i>Podaci o mogućoj insolventnosti, sukobu interesa ili poslovnim prekršaju</i>	<i>Odgovor:</i>
Je li gospodarski subjekt, prema svojem saznanju, prekršio obveze u području prava o zaštiti okoliša, socijalnog i radnog prava ¹⁴⁷ ?	☐ Da ☒ Ne Ako je odgovor da, je li gospodarski subjekt poduzeo mjere kako bi dokazao svoju pouzdanost unatoč postojanju ove osnove za isključenje („samokorigiranje“)? ☐ Da ☐ Ne Ako jest, opišite poduzete mjere: [.....]

- Čl. 254. stavak 1. točka 1.

„kršenje primjenjivih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, a osobito obvezu isplate ugovorene plaće, ili odredbama međunarodnog prava okoliša, socijalnog i radnog prava navedenim u Prilogu XI. ovoga Zakona“

C: OSNOVE POVEZANE S INSOLVENTNOSĆU, SUKOBIMA INTERESA ILI POSLOVNIM PREKRŠAJEM

Je li gospodarski subjekt u nekoj od sljedećih situacija: a) u stečaju ili b) u postupku insolventnosti ili likvidacije ili c) u nagodbi s vjerovnicima ili d) u bilo kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka prema nacionalnim zakonima i propisima ¹⁴⁸ ili e) njegovom imovinom upravlja stečajni upravitelj ili sud ili f) obustavio je poslovne aktivnosti? Ako je odgovor da: - navedite pojedinosti: - navedite razloge zbog kojih je gospodarski subjekt svjedočio u mogućnosti izvršiti ugovor, uzimajući u obzir primjenjiva nacionalna pravila i mjere za nastavak poslovanja u tim okolnostima? <small>Ako je relevantna dokumentacija dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</small>	☐ Da ☒ Ne [.....] [.....] <small>(web-adresa, nadležno tijelo ili tijelo koje ju zadržuje, precizno upućivanje na dokumentaciju): [.....][.....][.....]</small>
--	---

„otvoren stečajni postupak, ako je nesposoban za plaćanje ili prezadužen, ili u postupku likvidacije, ako njegovom imovinom upravlja stečajni upravitelj ili sud, ako je u nagodbi s vjerovnicima, ako je obustavio poslovne aktivnosti ili .....“

- Čl. 254. stavak 1. točka 2.

Je li gospodarski subjekt kriv za teški poslovni prekršaj ¹⁴⁹ ? Ako je odgovor da, navedite pojedinosti:	☐ Da ☒ Ne [.....] Ako je odgovor da, je li gospodarski subjekt poduzeo mjere samokorigiranja? ☐ Da ☐ Ne Ako jest, opišite poduzete mjere: [.....]
Je li gospodarski subjekt sklopio sporazume s drugim gospodarskim subjektima kojima je cilj narušavanje tržišnog natjecanja? Ako je odgovor da, navedite pojedinosti:	☐ Da ☒ Ne [...] Ako je odgovor da, je li gospodarski subjekt poduzeo mjere samokorigiranja? ☐ Da ☐ Ne Ako jest, opišite poduzete mjere: [.....]

- Čl. 254. stavak 1. točka 3, točka 4.

„gospodarski subjekt kriv za teški profesionalni propust koji dovodi u pitanje njegov integritet“

„sklopio sporazum s drugim gospodarskim subjektima kojem je cilj narušavanje tržišnog natjecanja“

Je li gospodarski subjekt svjestan nekog sukoba interesa ¹⁵⁰ zbog svojeg sudjelovanja u postupku nabave? Ako je odgovor da, navedite pojedinosti:	☐ Da ☒ Ne [...]
Jesu li gospodarski subjekt ili poduzeće povezano s gospodarskim subjektom savjetovali javnog naručitelja ili naručitelja ili na neki drugi način bili uključeni u pripremu postupka nabave? Ako je odgovor da, navedite pojedinosti:	☐ Da ☒ Ne [...]
Je li gospodarski subjekt imao iskustva s prijevremenim raskidom prethodnog javnog ugovora, prethodnog ugovora s naručiteljem ili prethodnog ugovora o koncesiji odnosno naplatom naknade štete ili sličnim sankcijama u vezi s tim prethodnim ugovorom? Ako je odgovor da, navedite pojedinosti:	☐ Da ☒ Ne [...] Ako je odgovor da, je li gospodarski subjekt poduzeo mjere samokorigiranja? ☐ Da ☐ Ne Ako jest, opišite poduzete mjere: [.....]

„sukob interesa se ne može otkloniti ....“
„zbog prethodnog savjetovanja u pripremi postupka nabave se ne može otkloniti....“
„značajne ili opetovane nedostatke tijekom provedbe bitnih zahtjeva iz prethodnog ugovora...“

- Čl. 254. stavak 1. točka 5., točka 6., točka 7.

Može li gospodarski subjekt potvrditi sljedeće činjenice: a) da nije kriv za ozbiljno lažno prikazivanje pri dostavi podataka zatraženih radi provjere nepostojanja osnova za isključenje ili ispunjenje kriterija za odabir; b) da nije prikrilo takve podatke; c) da je bio u stanju bez odgode priložiti dodatne dokumente koje je zatražio javni naručitelj ili naručitelj te d) da nije pokušao na nedoličan način utjecati na postupak odlučivanja javnog naručitelja ili naručitelja, doći do povjerljivih informacija kojima bi mu se omogućila nepoštena prednost u postupku nabave ili nepažnjom pružiti krive informacije koje mogu imati važan utjecaj na odluke o isključenju, odabiru ili dodjeli?	☒ Da ☐ Ne
--	--

- Čl. 254. stavak 1. točka 8., točka 9.

„kriv za ozbiljno pogrešno prikazivanje činjenica ....“

Uobičajeno je za sve ove točke neobveznih osnova za isključenje odgovoriti s „Ne“. No, ukoliko bi odgovor bio „Da“, ponuditelj upisuje relevantne podatke, te ima mogućnost samokorigiranja.

Isključivo nacionalne osnove za isključenje	Odgovor:
Jesu li primjenjive isključivo nacionalne osnove za isključenje navedene u odgovarajućoj obavijesti ili u dokumentaciji o nabavi? <i>Ako je dokumentacija zatražena u odgovarajućoj obavijesti ili u dokumentaciji o nabavi dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</i>	☐ Da ☐ Ne <i>(web-adresu, nadležno tijelo ili tijelo koje ju izdaje, precizno upućivanje na dokumentaciju):</i> [.....][.....][.....] ³¹

U dijelu III. D. ESPD obrazac predviđa korištenje ostalih osnova za isključenje koje mogu biti

predviđene u nacionalnom zakonodavstvu države članice.

U praksi smo vidjeli da pojedini naručitelji traže od ponuditelja da popune ovaj dio.

Međutim, sukladno zakonu o javnoj nabavi, člancima 251., 252. i 254. ZJN propisane su sve osnove za isključenje te hrvatski zakon ne predviđa dodatne osnove osim navedenih zakonom i prethodnim dijelovima ESPD obrasca.

U skladu s navedenim, naručitelj ne bi trebao tražiti popunjavanje ovog dijela obrasca, te bi ga i ponuditelji pri popunjavanju trebali ostaviti praznim.

α: OPĆI NAVOD ZA SVE KRITERIJE ZA ODABIR

Gospodarski subjekt treba ispuniti ovo polje samo ako je javni naručitelj ili naručitelj u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi iz te obavijesti naveo da gospodarski subjekt može ispuniti samo odjeljak iz dijela IV., a da pritom ne mora ispunjavati ni jedan drugi odjeljak dijela IV.:

Ispunjavanje svih traženih kriterija za odabir	Odgovor
Ispunjava tražene kriterije za odabir:	☒ Da ☐ Ne

Naručitelj u pojedinim postupcima javne nabave može propisati dosta kriterija za kvalitativni odabir, a posebno što se

tiče uvjeta sposobnosti.

IV. dijelom obrasca traži se popunjavanje relevantnih kriterija za odabir, odnosno uvjeta sposobnosti, u skladu sa zahtjevima iz dokumentacije o nabavi.

No, prije navođenja svih kriterija koji se mogu tražiti, imajući na umu da bi naručitelj trebao tražiti minimalnu razinu sposobnosti od ponuditelja, ESPD obrazac predviđa jednu olakšavajuću okolnost za ponuditelja, i to u dijelu alfa: opći navod za sve kriterije za odabir.

Tako naručitelj može u dokumentaciji predvidjeti da gospodarski subjekt popuni samo ovaj dio, te da ne mora popunjavati zasebne dijelove kriterija za odabir. Stoga, ako je naručitelj tako odredio, ponuditelj će na pitanje ispunjava li sve kriterije za odabir, odgovoriti jednostavno s „Da”.

Glede navedenog, treba imati na umu da ovaj dio popunjava isključivo gospodarski subjekt, ili zajednica gospodarskih subjekata, u svojstvu ponuditelja. Ako taj ponuditelj ima podugovaratelja ili se oslanja na resurse drugog gospodarskog subjekta, ti drugi subjekti će morati popuniti relevantne kriterije za odabir, odnosno one koji su za njih primjenjivi.

Kriteriji za odabir gospodarskog subjekta u postupku javne nabave mogu se odnositi na:

1. sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti
2. ekonomsku i financijsku sposobnost
3. tehničku i stručnu sposobnost.

Naručitelj bi svakako dokumentacijom trebao dati upute ponuditeljima na koji način i koje dijelove ESPD obrasca trebaju popuniti.

Dijelom IV. A. obrasca traži se popunjavanje podacima vezanih uz sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti, kao mogućnost naručitelja da isto traži.

Pri popunjavanju ovog dijela, kao i ostalih dijelova kriterija za odabir, ponuditelj treba upisati što točnije i jasnije podatke, a sukladno uputama iz obrasca.

U dijelu A. 1) traži se upis u odgovarajući strukovni ili obrtni registar. Također se traži od ponuditelja da upiše web adresu, nadležno tijelo i upućivanje na dokumentaciju, a koju na taj način naručitelj može sam preuzeti i izvršiti pregled. S obzirom da je upis iz sudskog ili obrtnog registra u Hrvatskoj dostupan online, ponuditelji će popuniti ovaj dio. U skladu s tim, naručitelj možda neće trebati tražiti od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu da mu i dostavi taj dokaz, osim u slučajevima kada postoji sumnja ili želi dodatno provjeriti podatke.

A: SPOSOBNOST ZA OBAVLJANJE PROFESIONALNE DJELATNOSTI

<p>2) za ugovore o uslugama: Je li potrebno određeno ovlaštenje ili članstvo u određenoj organizaciji kako bi se mogla izvršiti predmetna usluga u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta?</p> <p><i>Ako je relevantna dokumentacija dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</i></p>	<p>☒ Da ☐ Ne</p> <p>Ako je odgovor da, navedite o čemu je riječ i ispunjava li gospodarski subjekt taj uvjet:</p> <p>[ovlaštenje.....] ☒ Da ☐ Ne (web-adresu, nadležno tijelo ili tijelo koje ju izdaje, precizno upućivanje na dokumentaciju):</p> <p>Izdano od ..... dana..... rok važenja.....</p> <p>[www.....hr]</p>
---	---

Pod točkom IV. A. 2), ukoliko se u postupku nabavljaju usluge, u svrhu sposobnosti za obavljanje profesionalne djelatnosti, naručitelj može predvidjeti određeno ovlaštenje ili članstvo u određenoj organizaciji.

Ukoliko je to predviđeno, ponuditelj upisuje relevantne podatke, s upućivanjem na dokumentaciju i na web adresu gdje je ta dokumentacija dostupna online.

Vezano uz ekonomsku i financijsku sposobnost, zakon navodi 3 mjere kojima se osigurava da gospodarski subjekti imaju ekonomsku i financijsku sposobnost potrebnu za izvršenje ugovora o javnoj nabavi, a **naručitelji osobito mogu zahtijevati da gospodarski subjekt:**

1. ima određeni minimalni godišnji promet, uključujući određeni minimalni promet u području koje je obuhvaćeno predmetom nabave
2. dostavi informacije o svojim godišnjim financijskim izvješćima koje pokazuju omjer npr. između imovine i obveza
3. posjeduje odgovarajuću razinu osiguranja od rizika odgovornosti iz djelatnosti.

<i>Ekonomska i financijska sposobnost</i>	<i>Odgovor:</i>
<p>1a) njegov („opći“) godišnji promet za traženi broj financijskih godina iz odgovarajuće obavijesti ili dokumentacije o nabavi iznosi: i/ili</p> <p>1b) njegov prosječni godišnji promet za traženi broj godina iz odgovarajuće obavijesti ili dokumentacije o nabavi iznosi⁸³:</p> <p><i>Ako je relevantna dokumentacija dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</i></p>	<p>godina: [2016.] promet:[11.222.000][kn] godina: [2015.] promet:[7.000.000][kn] godina: [2014.] promet:[5.333.000][kn]</p> <p>(broj godina, prosječni promet): [.....],[.....][...]valuta (web-adresu, nadležno tijelo ili tijelo koje ju izdaje, precizno upućivanje na dokumentaciju): [.....][.....][.....]</p>

Ekonomska i financijska sposobnost propisuje se dijelom IV. B. obrasca.

Pod točkom 1a), ukoliko je traženo, ponuditelj upisuje podatke o svom općem godišnjem prometu za traženi broj godina, dok pod točkom 1b)

upisuje podatke o prosječnom godišnjem prometu, s linkovima na besplatne baze podataka ukoliko postoje.

Točkom 2a) naručitelj može predvidjeti popunjavanje određenog godišnjeg prometa u poslovnom području iz predmeta nabave dok točkom 2b) može tražiti podatke o prosječnom godišnjem prometu u traženom području.

Pod točkom 3) opisuje se mogućnost da za određenog ponuditelja nisu dostupni podaci za traženi broj godina, npr. ako je osnovan nedavno. U tom slučaju mora se navesti datum osnivanja gospodarski subjekt ili datum kada je započeo obavljati svoju djelatnost.

Naručitelj može od ponuditelja tražiti uvjet sposobnosti vezan uz financijske omjere, i u tom slučaju popunjava se točka 4. ESPD-a.

Točka 5) definira kriterij za odabir u svezi osiguranja za pokriće odgovornosti iz djelatnosti te ga ponuditelj popunjava ukoliko je to naručitelj tražio.

<p>6) u pogledu drugih potencijalnih ekonomskih ili financijskih zahtjeva koji bi mogli biti navedeni u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi, gospodarski subjekt izjavljuje: <i>Ako je relevantna dokumentacija koja bi mogla biti navedena u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</i></p>	<p>[Ponuditelj, Firma d.o.o., nije bila ni jedan dan u blokadi u posljednjim 6 mjeseci, te će kao dokaz navedenog ponuditelj dostaviti financijski dokaz BON2 / SOL2]</p> <p>[Financijski izvještaji dostupni su na www.....hr, izdano od .....]</p>
--	--

Točkama 1) do 5) dijela IV. B. ESPD obrasca definirane su točne odredbe u skladu s člankom 258. stavkom 1. zakona.

Međutim, osim navedenih, naručitelj dokumentacijom može zahtijevati i neke druge financijske uvjete sposobnosti. Npr. može tražiti da ponuditelj nije bio u blokadi ni jedan dan u posljednjih 6 mjeseci. U tu svrhu, s obzirom da ESPD nema definiranu točno tu odredbu, naručitelj u tu svrhu može odrediti da se popuni točka 6) ovog dijela obrasca. Ponuditelj naravno popunjava obrazac s točnim i jasnim informacijama.

U dijelu IV. C) obrasca propisuju se odredbe vezane uz tehničku i stručnu sposobnost, a sukladno odredbama zakona.

Gospodarski subjekt treba navesti podatke samo ako javni naručitelj ili naručitelj zahtijeva dotične kriterije za odabir u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi iz te obavijesti.

Tehnička i stručna sposobnost	Odgovor:
<p>1a) samo za ugovore o javnim radovima: U referentnom razdoblju³⁷ gospodarski subjekt izvršio je sljedeće radove definiranog tipa: Ako je relevantna dokumentacija o zadovoljavajućem izvršenju najvažnijih radova i njihovim rezultatima dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</p>	<p>Broj godina (to je razdoblje definirano u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi): [5 godina: 2016. – 2012.] Radovi: [1. Radovi na izgradnji ..... – datum konačnog izvršenja 1.9.2016., potvrda o urednom izvršenju naručitelja radova ..... se prilaže popisu 2. Radovi izgradnje..... 3. ....]</p>

Ovdje je potrebno paziti radi li se o radovima, robama ili uslugama.

Tako točka 1a) definira svojevrsne reference o izvršenim radovima u određenom razdoblju. Ponuditelj ovdje upisuje točne podatke o izvršenim

glavnim radovima, u skladu sa zahtjevima iz dokumentacije o nabavi.

<p>1b) samo za ugovore o javnoj nabavi robe i ugovore o javnim uslugama: U referentnom razdoblju³⁸ gospodarski subjekt isporučio je sljedeće glavne isporuke definiranog tipa ili pružio sljedeće glavne usluge definiranog tipa: pri sastavljanju popisa navedite iznose, datume i primatelje, bilo javne ili privatne³⁹:</p>	<p>Broj godina (to je razdoblje definirano u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi): [4 godine: 2017. – 2014.]</p> <p>Iznosi su navedeni bez PDV-a.</p>			
	Opis	Iznosi	Datumi	Primatelji
	Isporuka opreme	... kn	31.3.2017.	Ministarstvo .....
Isporuka uređaja	... kn	1.9.2016.	Poduzeće d.d.	

Točka 1b) odnosi se na nabavu roba i usluga. U priloženu tablicu ponuditelj upisuje relevantne podatke. S obzirom da naručitelj ne traži dostavu potvrda o urednom izvršenim glavnim isporukama roba ili glavnim uslugama, podaci u tablici bi

trebali biti što konkretnije i jasnije napisani. Ista točka obrasca se odnosi i na robu i na usluge.

Pod točkom 2. upisuju se svi traženi podaci o tehničkim stručnjacima ili tehničkim tijelima, a posebno onima odgovornima za kontrolu kvalitete.

Ponuditelj u svom obrascu navodi sve stručnjake, bez obzira bili oni njegovi vlastiti zaposlenici ili stručnjaci koji su mu ustupljeni u svrhu izvršenja ugovora.

U tom smislu, kada se ponuditelj oslanja na resurse drugog gospodarski subjekt, u ponudi je potrebno dostaviti zaseban ESPD obrazac za gospodarskog subjekta koji ustupa svoje resurse, s navedenim relevantnim podacima. Podaci kojima popunjava odnose se na njegove vlastite stručnjake koje daje na ustupanje ponuditelju.

Točkama 3) i 4) određuje se uvjet vezan uz tehničku opremu i mjere za osiguranje kvalitete, te upravljanje opskrbnim lancem, u skladu s odredbama zakona, te ako je traženo dokumentacijom.

Točka 5) odnosi se na složene proizvode i usluge te oznakom „Da” ponuditelj dopušta naručitelja da izvrši provjeru kapaciteta gospodarski subjekt, ili provjeru načina analize i istraživanja, te mjera za kontrolu kvalitete.

<p>6) sljedeći dionici imaju navedene obrazovne i stručne kvalifikacije:</p> <p>a) pružatelj usluga ili sam izvoditelj <i>i/ili</i> (ovisno o zahtjevima navedenima u odgovarajućoj obavijesti ili dokumentaciji o nabavi)</p> <p>b) njegovo rukovodeće osoblje:</p>	<p>a) [Angažirani stručnjaci imaju sljedeće obrazovne i stručne kvalifikacije, u skladu s traženim iz dokumentacije o nabavi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ivo Ivić, voditelj 2. Marko Marić, ... 3. ....] 4. Pero Perić, ... 5. Ante Antić, ... <p>b) [Rukovodeće osoblje ima sljedeće obrazovne i stručne kvalifikacije, u skladu s traženim iz dokumentacije o nabavi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ....]
---	---

Točkom 6. predviđeno je popunjavanje podacima o obrazovnim i stručnim kvalifikacijama ponuditelja, odnosno njegova rukovodećeg osoblja.

Točka 7) definira, ukoliko je traženo, mjere upravljanja

okolišem koje će ponuditelj moći primjenjivati pri izvršenju ugovora.

Ukoliko se dokumentacijom traži prosječni godišnji broj radnika i broj rukovodećeg osoblja, ponuditelj će to upisati pod točkom 8) obrasca dok će pod točkom 9) upisati podatke o alatima, postrojenjima ili opremi koja će mu biti na raspolaganju, bilo da je njegova vlastita ili ustupljena od drugog gospodarski subjekt

Ukoliko gospodarski subjekt možda namjerava dati određeni dio ugovora u podugovor, isto će navesti pod točkom 10. ESPD obrasca.

<p>11) za ugovore o javnoj nabavi robe: Gospodarski subjekt dostavit će tražene uzorke, opise ili fotografije proizvoda za isporuku uz koje ne moraju biti priložene potvrde autentičnosti. Ako je primjenjivo, gospodarski subjekt nadalje izjavljuje da će osigurati tražene potvrde autentičnosti. Ako je relevantna dokumentacija dostupna u elektroničkom obliku, navedite:</p>	<p>☒ Da ☐ Ne Ponuditelj će dostaviti tražene uzorke te katalog s detaljnim tehničkim specifikacijama, u skladu sa zahtjevima iz dokumentacije o nabavi. ☒ Da ☐ Ne (web-adresu, nadležno tijelo ili tijelo koje ju izdaje, precizno upućivanje na dokumentaciju): [.....][.....][.....]</p>
--	--

U postupku nabave roba, naručitelj može predvidjeti dostavu uzoraka, opisa ili fotografija, odnosno kataloga, te je u tu svrhu ponuditelj obvezan

označiti „Da” pod točkom 11).

Točkom 12), vezano uz postupke nabave roba, ponuditelj potvrđuje da će predočiti tražene potvrde koje izdaju službeni instituti za kontrolu kvalitete te upisuje relevantne podatke.

U dijelu IV. D. obrazac navodi kriterije vezane uz sustave za osiguravanje kvalitete i norme upravljanja okolišem. Ponuditelj popunjava ovaj dio samo ako je to vezano uz predmet nabave te ako je to naručitelj zahtijevao dokumentacijom o nabavi, a prema uputama iz obrasca.

Tako ponuditelj najprije potvrđuje da će moći dostaviti potvrde koje su izdala neovisna tijela i kojima se potvrđuje sukladnost s **određenim normama za osiguravanje kvalitete**, uključujući pristup za osobe s invaliditetom.

Nakon toga, ponuditelj potvrđuje da će moći dostaviti potvrde koje su izdala neovisna tijela i kojima se potvrđuje sukladnost s potrebnim sustavima ili **normama upravljanja okolišem**.

Nakon upisivanja svih relevantnih podataka vezanih uz kriterije za odabir, u dijelu V. obrasca, samo ako je to naručitelj odredio u dokumentaciji, ponuditelj će potvrditi da ispunjava objektivne i nediskriminirajuće kriterije ili pravila za ograničavanje broja kandidata.

Ovaj dio je primjenjiv kod pojedinih dvostupanjskih postupaka, kao npr. kod ograničenog postupka ili natjecateljskog dijaloga.

VI. dio predstavljaju završne izjave ponuditelja kojom on izjavljuje da su podaci točni i istiniti, kao i da će dostaviti potvrde i druge oblike dokazne dokumentacije u svrhu provjere od strane naručitelja.

Dio VI. Završne izjave

Niže potpisani službeno izjavljuju da su prethodno navedeni podaci u dijelovima II. – V. točni i istiniti i da su u potpunosti svjesni posljedica ozbiljnog lažnog prikazivanja činjenica.

Niže potpisani službeno izjavljuju da su u mogućnosti, na zahtjev i bez odgode, dostaviti potvrde i druge oblike navedene dokazne dokumentacije, osim ako:

a) javni naručitelj ili naručitelj ima mogućnost dobivanja popratne predmetne dokumentacije izravnim pristupom besplatnoj nacionalnoj bazi podataka u bilo kojoj državi članici⁴⁶, ili

b) najkasnije od 18. listopada 2018.⁴⁷, javni naručitelj ili naručitelj već posjeduje predmetnu dokumentaciju.

Niže potpisani službeno pristaju da se [navedite javnog naručitelja ili naručitelja kako su utvrđeni u dijelu I., odjeljku A] omogući pristup dokumentaciji kojom se dokazuju podaci koje su naveli u [navedite predmetne dijelove/odjeljke/točke] ove europske jedinstvene dokumentacije o nabavi za potrebe [navedite postupak o nabavi: (sažeti opis, upućivanje na objavu u Službenom listu Europske unije, referentni broj)]. /

Također, u skladu s novim zakonskim odredbama, naručitelj može odrediti da ESPD obrazac ne mora biti potpisan, s obzirom da ni ponuda ne mora biti potpisana. Naručitelj bi također trebao dati sve upute ponuditeljima o načinu popunjavanja i dostave ESPD-a.

